

Förslag till högskoleutbildning inom ramen för Famnas utvecklingsprogram för ledarskap och kvalitet 2012-2014

Famnas önskemål: Övergripande målsättning

Målen för högskoleutbildningen inom utvecklingsprogrammet är att stärka ledarskapet inom vård och social omsorg samt att främja samverkan och lärande mellan idéburen, offentlig och privat vinstdrivande sektor.

Högskoleutbildningen utgör ena delen av projektet, vid sidan om ett praktknära utvecklingsprogram, Famnas Värdeforum.

Målgrupp

Utbildningen är tänkt att attrahera deltagare "från idéburen, offentlig och privat sektor, och upplägg av kurser bör spegla och ta hänsyn till det sektorsövergripande elementet i projektet. Lärande mellan sektorerna är ett av projektets övergripande mål."

Utbildningsinsatserna har målsättningen att 48 deltagare tar 15 högskolepoäng, alternativt att 96 deltagare tar 7,5 högskolepoäng. Famna har en ambitionsnivå om att 75 % av deltagarna ska fullfölja och examineras i sina kurser.

Innehåll

"Högskoleutbildningen ska rusta ledare inom vård och omsorg att *leda och organisera för tillväxt och utveckling*. Centrala frågor för högskoleutbildningen är frågorna om *värde, affär* och *idé* i en organisation, det vill säga utmaningen att balansera ekonomiska och sociala mål för att skapa värde och en ansvarsfull användning av resurser."

"Famna har en idé om upplägg av utbildningen utifrån ledarskapets roll för organisationernas interna utveckling och yttre förankring, det vill säga *yttre och inre systemförståelse*. Vid sidan om allmängiltiga ledarskapsfrågor menar Famna att utbildningen bör hantera frågor om strategiskt ledarskap, affärsmässighet och värdeskapande.

Famna föreställer sig att utbildningen utvecklar kunskapen om:

- affärsmannaskap
- politiska reformer, exempelvis LOU, LOV och dess tillämpning
- upphandlingsregelverk (inklusive EU), avtal och ersättningsystem
- ledarskapets roll för att förankra organisationen i sin omvärld
- systemförståelse och värdeskapande i komplexa system
- medarbetares drivkrafter och motivation
- innovationer och verksamhetsutveckling
- kvalitetsledning, kunskapsstyrning och strategisk planering
- jämställdhet och tillgänglighet”

Famna vill arbeta mot en “verksamhetsnära” högskoleutbildning med litteratur/föreläsare/case som är relevanta för deltagarna. Behov av utmärkt kommunikation med deltagarna i hela genomförandet av utbildningen har uppmärksammats i tidigare högskolesatsningar på uppdrag av Famna. Projektets uppbyggnad utgår från ett eget löpande uppföljnings- och utvärderingsarbete från högskolan, som kan delas med projektledningen och bidra till att utveckla projektet.

Förslag till utformning av utbildningen från Jönköping Academy

Omfattning

Varje delkurs omfattar 3,75 högskolepoäng, vilket motsvarar 100 studietimmar (eftersom en veckas heltidsstudier om 40 timmar motsvarar 1,5 högskolepoäng). Fördelat över en termin på 20 veckor motsvarar det således i genomsnitt 5 timmar studier/vecka.

Kursupplägg

Varje delkurs kommer att kombinera koncentrerade träffar i Stockholmsområdet en eftermiddag (kl. 13-17) ungefär var 5:e vecka med webbaserade kursaktiviteter på distans via den elektroniska lärplattformen Ping Pong och därutöver självstudier. Vår erfarenhet är att träffar med denna frekvens bidrar till att hålla kontakterna och studierna levande så att man inte ”tappar taget”. Detta upplägg möjliggör en stor flexibilitet genom att deltagarna individuellt kan förlägga merparten av studierna till tider som passar bäst för dem. Upplägget möjliggör också att lärare från Högskolan i Jönköping kan resa till träffar i Stockholm över dagen och vi kan spara på hotellkostnader.

Deltagarna kommer att få bilda studiegrupper med omkring 8 deltagare/grupp. Varje grupp utformas så att det alltid finns både män och kvinnor, och minst 2 deltagare vardera från idéburen; vinstdrivande och offentlig organisation. I grupperna genomförs diskussioner kring litteratur och föreläsningar, med syfte att lära om likheter och skillnader mellan de olika organisationstyperna.

Delkurs I: Drivkrafter och inspirationskällor för vård och omsorg

3,75 hp höstterminen 2012

Lärandemål

Studenten skall efter genomgången kurs inom områdena;

Kunskap och förståelse, kunna

- Härleda insatser inom vård och omsorg till behoven i befolkningen och till allmänna värdegrunder
- Identifiera gap mellan bästa tillgängliga evidens och vardagens praktik i vård och omsorg
- Påvisa och argumentera kring kvalitetsbrister, önskad variation och skador i vård och omsorg
- Kritiskt diskutera alternativa tillvägagångssätt för att främja medarbetares motivation

Färdighet och förmåga, kunna

- Identifiera och prioritera bland förbättringsutrymmen i hälso- och sjukvården samt omsorgen
- Bidra till likabehandling och jämställdhet bland såväl patienter och brukare som medarbetare
- Bedriva omvärldsbevakning med fokus på förhållanden av betydelse för den egna verksamheten

Värderingsförmåga och förhållningssätt, kunna

- Identifiera och bidra med de bästa kända arbetssätten inom vård och omsorg
- Omsätta rådande värdegrunder i praktiken

Förslag till kurslitteratur

Endera av följande två böcker:

1. Levi R, Nyberg R. Vettigare vård: evidens och kritiskt tänkande i vården. Stockholm: Norstedt; 2009.
2. Oscarsson L. Evidensbaserad praktik inom socialtjänsten: en introduktion för praktiker, chefer, politiker och studenter. Stockholm: SKL Kommentus; 2009.

Dessutom:

3. Collins JC. Good to Great and the Social Sectors. Why Business Thinking is not the Answer: A Monograph to Accompany Good to Great. Boulder, CO: J. Collins; 2005.
4. Pink DH, Erséus J. Drivkraft: den överraskande sanningen om vad som motiverar oss. Stockholm: Bookhouse; 2010.

Till detta fogas artiklar och rapporter enligt instruktioner i studieguiden och på Ping Pong.

THE JÖNKÖPING ACADEMY

FOR IMPROVEMENT OF HEALTH AND WELFARE

Examination

Kursen examineras genom bedömning av studentens aktiva deltagande i seminarier på webben, tre litteraturredationer samt en avslutande inlämningsuppgift.

Betyg

Kursen betygsätts med betygen: godkänd, kompletteras eller underkänd.

Delkurs 2: Omvärldsförankring, ledarskap och affärstänkande i vård och omsorg

3,75 hp vårterminen 2013

Lärandemål

Studenten skall efter genomgången kurs inom områdena;

Kunskap och förståelse, kunna

- Diskutera ledares unika roll i organisationer, särskilt i vård och omsorg
- Känna till regler kring upphandling av tjänster inom vård och omsorg

Färdighet och förmåga, kunna

- Leda arbete med att utforma en organisations verksamhetsidé, vision, värdegrund och affärsmodell
- Genomföra och använda en intressentanalys
- Förstå, kritiskt analysera och använda olika styrformer i vård och omsorg
- Utforma anbud för uppdrag inom vård och omsorg i linje med rådande regler

Värderingsförmåga och förhållningssätt, kunna

- Göra bedömningar med hänsyn såväl till affärsmässighet som till rådande värdegrunder

Förslag till kurslitteratur

1. Ackerman, C. (2008). Chefen och medarbetaren - tankar om personlig utveckling och samspel på arbetsplatsen. Stockholm: Ekerlids Förlag.
2. Holmberg, I. & Henning, R. (2003). Offentligt ledarskap: om förändring, förnyelse och ledarideal. Lund: Studentlitteratur.
3. Nygren S, Mellberg B, Kågerman L. Ledarskap i idéburna organisationer. Malmö: Liber; 2010.

Till detta fogas artiklar och rapporter enligt instruktioner i studieguiden och på Ping Pong.

Examination

Kursen examineras genom bedömning av studentens aktiva deltagande i seminarier på webben och två inlämningsuppgifter.

Betyg

Kursen betygsätts med betygen: godkänd, kompletteras eller underkänd.

Delkurs 3: Systemtänkande, värdeskapande och strategisk planering i vård och omsorg

3,75 hp höstterminen 2013

Lärandemål

Studenten skall efter genomgången kurs inom områdena;

Kunskap och förståelse, kunna

- redogöra för systemteori och förstå systemets inverkan på människan och de aktiviteter som pågår inom systemet samt hur systemets olika delkomponenter interagerar med de intressenter som systemet verkar för
- redogöra för teorier och metoder för organisering och styrning av verksamheter, generellt och explicit för offentlig verksamhet, samt vikten av helhetssyn, gränsöverskridande och multiprofessionell samverkan för kvalitet, säkerhet och synergier
- redogöra för förändringsteori och förändringsprocesser och kunna relatera och problematisera detta kopplat till organisationskultur och inarbetad praxis

Färdighet och förmåga, kunna

- kritiskt reflektera över sin egen verksamhet och dess organisering, ledning och styrning ur ett systemperspektiv samt kunna växla mellan olika intressenter/nivåer i systemet
- testa och värdera olika strategier och förhållningssätt för att åstadkomma rörelse och förändring i systemet i syfte att frigöra förbättringspotential och för att åstadkomma konkreta resultat.

Värderingsförmåga och förhållningssätt, kunna

- reflektera kring egna tankemodeller och värderingar som ligger till grund för ledarstil och bemötande

Förslag till kurslitteratur

1. Senge PM, Cato T, Wiberg L. Den femte disciplinen: den lärande organisationens konst. Stockholm: Nerenius & Santérus; 1995.
2. Seddon, J. Systems Thinking in the Public Sector. Axminster: Triarchy Press, 2008.

Till detta fogas artiklar och rapporter enligt instruktioner i studieguiden och på Ping Pong.

Examination

Kursen examineras genom bedömning av studentens aktiva deltagande i seminarier på webben, två litteraturreporter samt en inlämningsuppgift.

Betyg

Kursen betygsätts med betygen: godkänd, kompletteras eller underkänd.

Delkurs 4: Värdeökning genom verksamhetsutveckling i vård och omsorg

3,75 hp vårterminen 2014

Lärandemål

Studenten skall efter genomgången kurs inom områdena;

Kunskap och förståelse, kunna

- redogöra för förbättringskunskapens intellektuella grunder och kunskapsläget kring dess tillämplighet i vård och omsorg

Färdighet och förmåga, kunna

- tillvarata patienters och brukares erfarenheter, krav och förväntningar för att utforma förbättringsplaner för vård eller omsorg
- utforma och leda förbättringsinsatser som kan bidra till ökat värde i vård och omsorg
- initiera och använda mätningar av kvalitet i flera dimensioner för att vägleda och följa upp insatser i vård och omsorg

Värderingsförmåga och förhållningssätt, kunna

- Relatera förbättringsinsatser till värdegrunder för vård och omsorg.

Förslag till kurslitteratur

1. Nelson EC. Value by design: developing clinical microsystems to achieve organizational excellence. 1st ed. San Francisco: Jossey-Bass; 2011.
2. Nordström G, Wilde-Larsson B (Red). Kvalitets- och förbättringsarbete för god och säker vård. Lund: Studentlitteratur. Under publicering (hösten 2012).

Till detta fogas artiklar och rapporter enligt instruktioner i studieguiden och på Ping Pong.

Examination

Kursen examineras genom bedömning av studentens aktiva deltagande i seminarier på webben, samt två inlämningsuppgifter.

Betyg

Kursen betygsätts med betygen: godkänd, kompletteras eller underkänd.